

Akçatepe Mağarası (Keban-Elazığ)

Akçatepe Cave (Keban-Elazığ)

Muzaffer Siler*¹, M. Taner Şengün¹

¹Fırat Üniversitesi, İnsani ve Sosyal Bilimler Fakültesi, Coğrafya Bölümü, Elazığ

Öz: Elazığ ili, Keban ilçesine bağlı Akçatepe köyünün kuzeybatısında bulunan ve yöre halkı tarafından "Karanlık Mağara" olarak bilinen mağara, Fırat Nehri'nin bir yan kolu olan Değirmendere Vadisi yamacında yer almaktadır. Hem bulunduğu köy ve hem de çok yakındaki tepenin adıyla aynı olması dolayısıyla mağaraya, "Akçatepe Mağarası" isminin verilmesi uygun görülmüştür. Mağaranın ulaşımı Elazığ'ın Baskil ilçesi üzerinden daha kolay yapılabilir. Elazığ merkeze 75 km ve Baskil ilçe merkezine 40 km uzaklıktadır. Mağara oluşumu itibarıyla sahanın sıkışma rejimi içerisinde gelişmiş bir tektonik hat üzerinde yer almaktadır. Mermerler içerisinde gelişen mağaranın girişi 1200 m seviyesindedir. Eğimli bir yamaç üzerinde ve bir insanın rahatlıkla geçebileceği giriş koridoru bulunan mağara, üç galeri şeklinde gelişim göstermiştir. Mağara, akifer özellikli ve aktif-oluşumu devam eden, yatay gelişen mağaralar sınıfındadır. Toplam gezilebilir alanı yaklaşık 1000 m² kadar olan Akçatepe Mağarası'nın ilk ana salonu, yaklaşık 450 m² lik bir alan ve 5,5 mlik tavan yüksekliği ile ortaya çıkmaktadır. Mağaranın bu bölümü sarkıt ve dikit örneklerinin yanında duvar travertenlerinin geliştiği bölümdür. Bu bölümde mağara tabanı, tavanın göçmesi sonucunda kaya blokları ve traverten enkazları ile kaplıdır. İkinci ana galeri ise 4,5 m tavan yüksekliği ve yaklaşık 400 m² lik alanı ve zengin karstik birikim şekilleri ile ön plana çıkmaktadır. Sarkıt, dikit, sütun, duvar traverten çeşitleri ile görsel anlamda da ana galeriden daha ihtişamlı görünmektedir. Bu galerinin girişinden sola doğru bir insanın zorla geçebileceği bir geçiş ile üçüncü galeriye geçilmektedir. Akçatepe Mağarası, Çevre ve Şehircilik Bakanlığının, tabiat varlığı olarak belirlenecek mağaraların tespit, tescil ve koruma, kullanma koşullarına ilişkin teknik esaslarına göre "B" sınıfı koruma kategorisinde bulunmaktadır. Mağara içi karstik birikim şekilleri ve jeolojik oluşumları ile görsel açıdan kendine has özellikleri olan Akçatepe mağarası, Doğu Anadolu Bölgesi'nde büyüklüğü ve potansiyeli ile yoğun mağara çökeli içeren, turizm açısından da Elazığ ili için yüksek katmadeğeri olacak önemli bir doğal zenginliktir.

Anahtar Kelimeler: Mağara, Karstik Şekiller, Elazığ, Keban, Turizm

Abstract: The cave, known as the "Dark Cave", located on the north-west of the Akçatepe village of the Keban district of Elazığ province, is located on the slope of the Değirmendere valley, a tributary of the Euphrates River. Because it is the same with the village it is in and the name of the hill which is very close to it, it has been deemed appropriate to give the name "Akçatepe Cave" to the cavern. Access to the cave can be done more easily through the Baskil district of Elazığ. Elazığ is 75 km away from the center and 40 km away from Baskil town center. It is located on a developed tectonic line within the confines of the site due to the formation of the cave. The entrance of the cave that develops within the marbles is about 1200 m. The cave, which has an entrance corridor on a sloping hillside and where a person can pass easily, has evolved into three galleries. The cave is in the class of caves which are characterized by an aquifer and are active-forming and developing horizontally. The first main hall of the Akçatepe Cave, which has a total navigable area of about 1000 m², appears with an area of approximately 450 m² and a ceiling height of 5.5 m. This part of the cave is the part where wall travertines developed alongside stalactite and stalagmite examples. In this section the cave floor is covered with rock blocks and travertine debris as a result of the collapse of the ceiling. The second main gallery stands on the foreground with a ceiling height of 4.5 m and an area of approximately 400 m² and rich karstic forms of deposition. Stalactites, stalagmites, columns, wall travertine varieties and the visual sense of the main gallery looks more magnificent. From the entrance of this gallery, the third gallery is passed to the left with a passage through which a person can forcibly pass. Akçatepe Cave is in the "B" category of protection according to the technical principles of the detection, registration and protection of caves to be determined as natural assets of the Ministry of Environment and Urbanism. Akçatepe cave, which has unique features in terms of karstic accumulation forms and geological formations in the cave, is an important natural richness in the Eastern Anatolia Region which will contain high potential and dense cave sediments and also high value for Elazığ Province in terms of tourism.

Keywords: Cave, Karstic Shapes, Elazığ, Keban, Tourism

* İletişim yazarı: Muzaffer Siler, e-posta: msiler@firat.edu.tr